

Sygn. akt II Ca 285/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski – spr.

Protokolant Sekretarz sądowy Małgorzata Siuda

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.

przeciwko P. O.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 12 listopada 2015 roku, sygn. akt VIII C 2983/14

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie I. w ten sposób, że zasądza od P. O. na rzecz (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwoty:

- 7989,74 zł (siedem tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt cztery grosze) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 20 lipca 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- 776,23 zł (siedemset siedemdziesiąt sześć złotych dwadzieścia trzy grosze) z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

b) w punkcie II. w ten sposób, że zasądza od P. O. na rzecz (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 249,15 zł (dwieście czterdzieści dziewięć złotych piętnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od P. O. na rzecz (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 285/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25 lipca 2012 roku, wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. O. kwoty 9021,08 zł wraz z odsetkami

umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 8103,76 zł od dnia 20 lipca 2012 roku do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 917,32 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

*

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie:

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od powoda (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. na rzecz pozwanego P. O. kwotę 1817 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 lutego 2007 roku strony zawarły umowę kredytu złotowego nr (...), na podstawie której powód udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 9341,04 zł. Pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu w miesięcznych ratach wraz z odsetkami.

W związku z niespłacaniem kredytu przez pozwanego, stanowiącym naruszenie umowy kredytu uzasadniające jej wypowiedzenie, powód wypowiedział pozwanemu umowę kredytu z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na dzień 23 września 2008 roku.

W dniu 30 marca 2011 roku powód złożył do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...), wystawionemu przeciwko pozwanemu. Dołączony do wniosku bankowy tytuł egzekucyjny dotyczył umowy nr (...) z dnia 5 lutego 2007 roku. W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik powoda powołał się na zawartą z pozwanym umowę kredytu złotowego nr (...) z dnia 2 lutego 2007 roku. Do wniosku dołączył wyżej wskazaną umowę. Postanowieniem z dnia 13 maja 2011 roku, VIII Co 6095/11, referendarz sądowy oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 14 lutego 2011 roku, wskazując, że z treści bankowego tytułu egzekucyjnego wynika, iż dłużnik zawarł z bankiem umowę w dniu 5 lutego 2007 roku, zaś do akt dołączona została umowa z dnia 2 lutego 2007 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, na podstawie jakich dokumentów ustalił powyższy stan faktyczny, dodając, że ich prawdziwość nie była kwestionowana.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości ze względu na podniesiony przez pełnomocnika pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia powoda.

Strony łączyła umowa kredytu, do której zastosowanie miały przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001 roku, Nr 100, poz. 1081, ze zm.).

Roszczenia z tytułu umowy kredytu podlegają trzyletniemu okresowi przedawnienia, jako roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej na podstawie art. 118 k.c. W myśl art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Roszczenie powoda stawało się wymagalne w stosunku do poszczególnych rat po upływie terminu ich płatności. Wobec wypowiedzenia umowy ze skutkiem na dzień 23 września 2008 roku, całe roszczenie powoda stało się w tym dniu wymagalne, również w zakresie rat, których termin płatności jeszcze nie upłynął.

Co do zasady, złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 roku, III CZP 101/03, Biul. SN 2004/1/7). Zważyć jednak należy, iż wniosek powoda o nadanie klauzuli wykonalności z dnia 30 marca 2011 roku został prawomocnie

oddalony postanowieniem z dnia 13 maja 2011 roku. Przyczyną oddalenia wniosku było wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego inną umowę, niż umowa, z której powód wywodzi swoje roszczenia w toczącym postępowaniu i którą dołączył do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nie został zatem skutecznie złożony i ta czynność nie mogła doprowadzić do przerwania biegu przedawnienia.

Roszczenie powoda przedawniło się w całości z dniem 24 września 2011 roku i strona pozwana podniosła skutecznie zarzut przedawnienia.

Roszczenie o zaległe odsetki przedawniło się w momencie przedawnienia roszczenia głównego z uwagi na jego akcesoryjność. Powstanie roszczenia o zaległe odsetki uzależnione jest bowiem od powstania zaległości w spełnieniu świadczenia głównego. Zatem, mimo że odsetki przedawniają się odrębnie od roszczenia głównego, nie mogą ulec przedawnieniu później niż z upływem terminu przedawnienia roszczenia głównego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2005 roku, III CZP 42/04, LEX nr 141130).

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Rejonowy uzasadnił art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zgodnie z którymi powód przegrywający sprawę powinien zwrócić pozwanemu reprezentowanemu przez adwokata koszty procesu obejmujące wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego za pierwszą instancję oraz za drugą instancję (sprawa była rozpoznawana ponownie po jej uchyleniu przez Sąd Okręgowy i przekazaniu sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania), w stawkach minimalnych wynikających z § 6 pkt 4 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461), a także opłatę skarbową od pełnomocnictwa.

*

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód (...) Bank Spółka Akcyjna we W., zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (jak należy wnosić – po uchyleniu zaskarżonego wyroku), a także o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Powód zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

- naruszenie art. 123 k.c. poprzez jego nieuwzględnienie, co skutkowało oddaleniem powództwa;
- uznanie, iż bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) nie dotyczy umowy nr (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna w znacznej części.

Sąd Rejonowy poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, oceniając dowody zgodnie z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy przyjmuje te ustalenia za własne, przy czym podkreślić należy, że były one w istocie bezsporne.

Ustalenia te należy jedynie uzupełnić w ten sposób, że ustalić, iż na żądane przez powoda należności składają się m. in. kwota 114,02 zł z tytułu kapitału i kwota 128,24 zł z tytułu odsetek umownych, mających zostać spłacone w racie z terminem płatności do dnia 20 marca 2008 roku. Termin zapłaty kolejnej raty przypadał na 20 kwietnia 2008 roku. Od kwoty kapitału 114,02 zł powód żąda odsetek umownych za opóźnienie za okres od dnia 21 marca 2008 roku do dnia 23 września 2008 roku w kwocie 12,85 zł.

Powyższe fakty Sąd Okręgowy ustalił na podstawie bezspornych dokumentów przedłożonych przez powoda: harmonogramu spłaty pożyczki i rozliczenia wpłat pozwanego (k. 27,28), które w pełni korespondują z

przedstawionym przez powoda sposobem wyliczenia dochodzonych należności (k. 155). Sąd Rejonowy zaniechał ustalenia tych okoliczności bezpodstawnie przyjmując, że nie mają one znaczenia dla wyniku procesu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy nie podziela argumentacji Sądu pierwszej instancji odnośnie przedawnienia całego roszczenia dochodzonego przez powoda.

Strony łączyła umowa kredytu uregulowana w art. 69 i nast. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. z 1997 roku, Nr 140, poz. 939, ze zm.) oraz w ustawie z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001 roku, Nr 100, poz. 1081, ze zm., por. art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim, Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497, ze zm.).

Sąd Okręgowy podziela wywód Sądu Rejonowego, iż roszczenia banku z tej umowy podlegają trzyletniemu terminowi przedawnienia określone w art. 118 k.c. w zw. z art. 117 § 1 k.c. właściwemu dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jak również, iż złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu stanowi czynność przedsięwziętą przed sądem bezpośrednio w celu dochodzenia i zaspokojenia tych roszczeń, przerywającą bieg terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.).

Zgodzić się także należy z Sądem pierwszej instancji co do tego, że bieg przedawnienia należało liczyć od daty wymagalności poszczególnych rat kredytu, a po jego wypowiedzeniu – stał się on wymagalny także co do rat, których termin płatności jeszcze nie upłynął (art. 120 § 1 k.c.).

Sąd Okręgowy nie podziela jednakże stanowiska Sądu pierwszej instancji, że wobec oddalenia wniosku powoda o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, wniosek ten, złożony w dniu 30 marca 2011 roku, nie przerywał biegu terminu przedawnienia. Błędne jest stwierdzenie Sądu Rejonowego, iż wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nie został skutecznie złożony. Gdyby wniosek ten bowiem został zwrócony, istotnie w myśl art. 130 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. nie wywoływałby on żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu. Podobnie byłoby w przypadku umorzenia zawieszzonego postępowania (art. 182 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), czy cofnięcia wniosku (art. 203 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Żaden z przepisów k.p.c. nie daje jednak podstaw do wyciągnięcia wniosku, że oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oznacza, że wniosek ten nie wywołał skutku w postaci przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia. Wniosek ten został bowiem wniesiony przez wierzyciela i skierowany przeciwko dłużnikowi. Analiza dokumentów z akt sygn. VIII Co 6095/11 wskazuje jednoznacznie, że dotyczył on roszczeń dochodzonych przez powoda w niniejszej sprawie, a wpisanie innej daty umowy w bankowym tytule egzekucyjnym było jedynie omyłką, gdyż prawidłowo oznaczono numer umowy i wysokość roszczeń, a do wniosku dołączono tę samą umowę, z której powód wywodzi roszczenia dochodzone w niniejszej sprawie. Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu było postępowaniem o charakterze formalnym, w którym sąd nie badał istnienia wierzytelności objętej tym tytułem, a tylko to, czy tytuł spełnia wymagania formalne określone przepisami k.p.c. i Prawa bankowego. Prawomocne oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oznacza zatem jedynie, że prawomocnie zostało rozstrzygnięte, iż przedłożonemu przez wierzyciela tytułowi ze względów formalnych nie można było nadać klauzuli wykonalności. Jak już jednak wyżej wskazano, nie niweczy to skutku w postaci przerwania biegu przedawnienia, jaki wywołało samo złożenie tego wniosku.

Tym samym przedawnione są tylko te roszczenia powoda, które stały się wymagalne przed dniem 30 marca 2008 roku, gdyż 30 marca 2011 roku doszło do przerwania biegu przedawnienia. Po każdym przerwaniu biegu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym dopiero od zakończenia postępowania przerywającego bieg przedawnienia (art. 124 § 1 i § 2 k.c.). Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 25 lipca 2012 roku, a zatem bieg przedawnienia został przerwany na nowo (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) i obecnie nie biegnie (art. 124 § 2 k.c.).

Oznacza to, że przedawniona jest tylko niewielka część roszczeń powoda, w postaci raty płatnej do dnia 20 marca 2008 roku (114,02 zł kapitału i 128,24 zł odsetek umownych), jak również naliczonych odsetek za opóźnienie od kwoty przedawnionego kapitału 114,02 zł za okres od dnia 21 marca 2008 roku do dnia 23 września 2008 roku w kwocie 12,85

zł. W zakresie tych ostatnich odsetek prawidłowy jest bowiem wywód Sądu Rejonowego, że przedawnienie należności głównej prowadzi również do przedawnienia odsetek za opóźnienie od tej należności głównej.

W konsekwencji należało przyjąć, że nie zostały przedawnione roszczenia powoda w zakresie:

- kwoty 7989,74 zł z tytułu pozostałego kapitału (8103,76 zł – 114,02 zł),
- kwoty 776,23 zł z tytułu pozostałych skapitalizowanych odsetek (917,32 zł – 128,24 zł – 12,85 zł).

(vide rozliczenie z k. 155)

Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy kredytu (k. 24) za opóźnienie w spłacie zadłużenia (przeterminowanego) bank pobiera odsetki maksymalne, do dnia 31 grudnia 2015 roku wynoszące czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (art. 359 § 2¹ k.c. w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2016 roku), a od 1 stycznia 2016 roku ograniczone co do wysokości przepisami art. 481 § 2¹ i § 2² k.c.

Od skapitalizowanych odsetek bank żądał odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, co ma uzasadnienie w art. 482 § 1 k.c. w zw. z art. 481 § 2 i § 2¹ k.c. (przy czym należało uwzględnić, że od 1 stycznia 2016 roku istnieją odsetki ustawowe oraz odsetki ustawowe za opóźnienie, a w sprawie dochodzone są te drugie).

Z tych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, uwzględniając powództwo w zakresie wyżej opisanym.

Nie mógł mieć znaczenia dla wyniku procesu wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 roku, P 45/12, Dz. U. z 2015 roku, poz. 559, skoro odroczone w nim utratę mocy przepisów art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 Prawa bankowego do dnia 1 sierpnia 2016 roku, a zatem nie odnosi się on do skutków czynności procesowych podejmowanych przed tą datą. Przepisy o bankowym tytule egzekucyjnym zostały uchylone ustawą z dnia 25 września 2015 roku o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1854), ale nie dotyczy to skutków złożenia wniosku o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przed wejściem tej ustawy w życie (por. art. 11 tej ustawy).

Mimo trudnej sytuacji materialnej pozwanego Sąd Okręgowy nie uznał za zasadne rozłożenia zasądzonej należności na raty, skoro mimo trwającego od 2012 roku procesu pozwany nie podjął żadnych starań o przynajmniej częściową spłatę zaległości (art. 320 k.p.c.). Wobec powyższego nie można przyjąć, aby obecnie istniał szczególnie uzasadniony wypadek, uzasadniający udzielenie pozwanemu jeszcze dłuższej prolongaty długu poprzez jego rozłożenie na raty.

Apelacja powoda została uwzględniona w 97,17 %, czyli powód uległ jedynie w nieznaczącej części, toteż na podstawie art. 100 k.p.c. zdanie drugie, w odniesieniu do postępowania odwoławczego w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów postępowania przed Sądami obu instancji.

Na koszty postępowania pierwszoinstancyjnego zgodnie z art. 98 § 2 k.p.c. złożyły się: opłata skarbową od pełnomocnictwa udzielonego pracownikowi banku (17 zł), wydatek związany z uwierzytelnieniem pełnomocnictwa (6,15 zł), opłata od pozwu (113 zł) i opłata od poprzedniej apelacji (113 zł).

Na koszty obecnego postępowania odwoławczego złożyła się uiszczona przez powoda opłata od apelacji w kwocie 300 zł.

Z tych względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.